

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 23. veebruar 2023
(OR. en)

6090/23

SAN 57
PHARM 16
DEVGEN 26
ACP 14
RELEX 150

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat
Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema: Euroopa Liidu üleilmne tervishoiustrateegia
– *Arvamuste vahetus*

Delegatsioonidele edastatakse lisas eesistujariigi taustteave suunisesena arvamuste vahetuseks Euroopa Liidu üleilmse tervishoiustrateegia üle EPSCO (terviseküsimused) 14. märtsi 2023. aasta istungil.

Euroopa Liidu üleilmne tervishoiustrateegia

30. novembril 2022 võttis komisjon vastu **teatise, mis käsitleb uut ELi üleilmset tervishoiustrateegiat „Parem tervis kõigile muutuvmas maailmas“¹** (edaspidi „strateegia“).
Strateegias nenditakse, et ülemaailmne tervishoid on ELi välispoliitika tähtis tugisammas ning seega geopoliitiliselt oluline valdkond. Teatise peamise sõnumina kavatakse EL kinnitada oma vastutust ja tugevdada oma juhtrolli, et saavutada rangeimad võimalikud tervishoiustandardid, lähtudes põhiväärtustest, sh solidaarsusest ja võrdsusest ning inimõiguste austamisest.

Teatis asendab eelmise, 2010. aastal avaldatud ülemaailmset tervishoidu käsitleva strateegia. Võttes arvesse COVID-19 pandeemiat ja muid terviseohte, nagu antimikroobikumiresistentsus, geopoliitilise olukorra arenguid ning Ukraina sõjast tingitud tervise- ja humanitaarkriisi, on praeguste ja tulevaste üleilmsete tervisevaldkonna väljakutsete lahendamiseks vaja uut lähenemisviisi. Seda on vaja ka kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks.

Strateegia on välismõõtmeks Euroopa terviseliidule, mille abil kaitstakse eurooplaste heaolu ja nende tervishoiusüsteemide säilenõtkust. Samuti on see oluline komponent strateegias „Global Gateway“, mis võimaldab luua partnerriikidega jagatud vastutusel ja ühisvastutusel põhinevaid partnerlusi. Tervishoiustrateegias rõhutatakse ka seda, kui oluline on lähenemisviis, mille kohaselt tuleb terviseküsimusi arvestada kõikides poliitikavaldkondades, et edendada tervise aspekti kõigis asjaomastes sektorites. Uues strateegias määratakse kindlaks kolm prioriteeti: tagada inimeste parem tervis ja heaolu kogu elukaare jooksul; tugevdada tervishoiusüsteeme ja edendada üldist tervisekindlustust; ning rakendada võitluses pandeemiate ja teiste terviseohtudega ning nende ennetamisel terviseühitsuse põhimõtet.

¹ 15585/22

Strateegia sisaldab 20 juhtpõhimõtet, milles kirjeldatakse üksikasjalikult vajadusi ja konkreetsetes valdkondades vajalikke meetmeid. Need hõlmavad terviseprobleemide algpõhjustega tegelemist, digiülemineku edendamist, teadusuuringute edendamist, tööjõu tasakaalustamatuse vähendamist, antimikroobikumiresistentsuse probleemi tõhusamat käsitlemist, üleilmse tervishoiu ELi-poolse rahastuse suurendamist, edusammude hindamist ja aruandekohustuse tagamist. Programmi „EL tervise heaks“ 2023. aasta töökava sisaldab strateegia rakendamist toetavaid tegevusi.

Üleilmse tervishoiu teema on juba olnud terviseministrite päevakorras mitmel korral, näiteks 2022. aasta juunis toimunud **EPSCO (terviseküsimused)** istungil. Sellega seoses rõhutasid ministrid, kui oluline on tugevdada tervishoiusüsteeme, valmistuda tervisekriisideks ja neile reageerida ning edendada terviseühtsuse põhimõtet. Ministrid rõhutasid samuti vajadust suurendada ELi mõju tervisevaldkonnas rahvusvahelisel areenil ja parandada koordineerimist asjaomaste ELi osalejate vahel.

Strateegiaga laiendatakse fookust inimeste päästmisele ja haiguste leviku vähendamisele, et hõlmata ka tervise ja heaolu edendamist. Lisaks kujutab strateegia endast uut lähenemisviisi, et mobiliseerida asjakohased poliitikavaldkonnad ja vahendid, mis on Euroopa tiimi käsutuses. Lisaks pakub see võimalusi arendada ELi koostööd üleilmsete, piirkondlike ja kahepoolsete partneritega kogu maailmas selliste partnerluste kaudu, mis põhinevad võrdsetel alustel, ühisvastutusel, vastastikusel huvil ja strateegilistel prioriteetidel. EPSCO (terviseküsimused) 14. märtsi 2023. aasta istungiks kavandatud arutelu annab tervishoiuministritele võimaluse komisjoni teatise üle arvamusi vahetada. Eesistujariik leiab, et oluline on kuulata kõigi liikmesriikide arvamusi, saavutamaks sünergiaid ELi tasandi tervisealgatuste, näiteks Euroopa vähktõvevastase võitluse kava, ravimistrateegia ja kavandatava Euroopa terviseandmeruumi, ning üleilmse tasandi meetmete vahel. Eesistujariik usub, et on oluline vahetada arvamusi selle üle, kuidas strateegiat kõige paremini rakendada.

Eespool toodut silmas pidades kutsutakse ministreid üles käsitlema arutelu käigus järgmisi küsimusi:

1. Milliseid sünergiaid näete ELi rahvatervise valdkonna algatuste ja üleilmse tasandi algatuste vahel? Kas neid sünergiaid on vaja tugevdada? Kui jah, siis kuidas neid saaks tugevdada?
2. Millised aspektid, vahendid ja meetmed oleksid olulised ELi üleilmse tervishoiustrateegia rakendamiseks?
